

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE YAŞAM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

6. BÖLÜM

Akan BAYRAKDAR¹

Giriş

Son yıllarda, özellikle gelişmiş toplumlardaki bilim ve yönetim çevrelerinin, üzerinde yoğunlaştıkları alan olarak, yaşam kalitesi kavramıyla sıkça karşılaşmaktayız. Dinamik bir nitelik taşıyan yaşam kalitesi kavramının sürekli gelişme içerisinde olması ve çok yönlü özellik taşıması tanımlanmasını güçleştirmektedir (Ateş, 2009). Maslow'un ihtiyaç hiyerarşisi teorisi, yaşam kalitesine ilişkin birçok yayın ve akademik çalışma olmasına karşın; kavramın günlük konuşmalarda ve çeşitli bilimlerde kesin tanımı yoktur (Dučinskienė, ve ark, 2003). Çünkü yaşam kalitesi sübjektif bir kavramdır ve doğal olarak da tanımları farklı olacaktır.

Farklı tanımlar; bir dereceye kadar çakışan, ancak mutlaka eş anlamlı olmayan; doyum, mutluluk, moral, pozitif etki-negatif etki dengesi, algı değerlendirme, sağlık, sübjektif ve psikolojik esenlik gibi kavramları ifade ederler. (Özpancar, 2005).

Maslow'un ihtiyaç hiyerarşisi teorisine göre; Maslow insanların yaşam kalitelerini iyi düzeyde olmasını beş maddeyle özetlemiştir. 1.Fizyolojik ihtiyaçlar: Temel içgüdüsel ihtiyaçlardır. Yemek, içmek, uyumak, solumak, seks gibi ihtiyaçlar bu kategori için örnek olarak gösterilebilir. 2.Güvenlik ihtiyaçları: İnsanlar, can ve mal varlıklarının korunmasına ihtiyaç duyarlar. 3.Sevgi ve

¹ Dr. Öğr.Üyesi Bingöl Üniv. BESYO, akanbayrakdar@gmail.com

Kadınlar erkeklere oranla daha yüksek psikolojik alan puanına sahiptirler. Fiziksel alan, sosyal alan ve çevresel alanda puanları birbirine yakındır. Fiziksel alan alt boyutunda erkelerin ortalama puanı daha yüksek olmasına rağmen, sosyal ve çevresel alan alt boyutlarında kadınların ortalama puanı daha yüksektir. Medeni duruma göre; erkeklerin tüm alt faktörlerde ortalama puanı kadınlara göre daha yüksektir. Gelir durumuna göre; tüm alt faktörlerde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu nedenle gelir seviyesinin öğrencilerin yaşam kalitesini doğrudan etkilediği söylenebilir. Yaşam kalitesi toplam puanında ve alt faktörlerde yüksek ve çok yüksek gelir seviyesine sahip olan öğrencilerin yaşam kalitesi algısının daha iyi olduğu düşünülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin gelir durumu genellikle orta seviyededir. Yaşamının çoğunu geçirdiği yere göre; büyükşehirde ki öğrencilerin en yüksek yaşam kalitesi düzeyine sahip olduğu söylenebilir. Daha kesin yargılara varabilmek için örneklem grubunun daha geniş olduğu çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Akgül, A.(2006). "Piramit I : Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi"1-3.
- Dučinskienė, D., Kalėdienė, R., & Petrauskienė, J. (2003). Quality of life among Lithuanian university students. *Acta med Lituan*, 10(2), 76-81.
- Ateş, B.(2009). "Ev Hanımlarında Fiziksel Kapasite ve Yaşam Kalitelerinin Değerlendirilmesi", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özpancar, N.(2005). «Hipertansiyonu olan hastaların yaşam kalitesinin belirlenmesi». Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı.
- Eser, E., Fidaner, H., Fidaner, C., Eser, S. Y., Elbi, H., & Göker, E. (1999). WHOQOL-100 ve WHOQOL-BREF'in psikometrik özellikleri. *Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji (3P) Dergisi*, 7(Suppl 2), 23-40.
- Eser, S. Y., Fidaner, H., Fidaner, C., Elbi, H., Eser, E., & Göker, E. (1999). Yaşam kalitesinin ölçülmesi. *WHOQOL-100 ve WHOQOL-Bref. 3P dergisi*, 7(2), 5-13.

- Telatar, T. G. (2007). Sanayide Çalışan 20–24 Yaş Grubu Erkeklerin Yaşam Kalitesi ve Riskli Davranışlarının Belirlenmesi. Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Güler, D. (2006). Mastalji, yaşam kalitesi ve depresyon. Uzmanlık Tezi (Prospektif Çalışma), Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği.
- Soltani, R., Kafee, M., Salehi, E., Karashki, H., & Rezaee, S. (2010). Survey the quality of life in Guilan university students.
- Min, S. K., Shin, W. C., Kim, K. I., Chung, J. I., & Kim, D. K. (2000). Comparison of quality of life between medical students and general college students. *J Korean Neuropsychiatr Assoc*, 39(6), 1054.
- Kay, N., Li, K., Xiao, X., Nokkaew, N., & Park, B. H. (2009). Hopelessness and Suicidal Behavior among Chinese, Thai and Korean College Students and Predictive Effects of the World Health Organization's WHOQOL-BREF. *International Electronic Journal of Health Education*, 12, 16-32.
- Gültekin, B. K., & Dereboy, I. F. (2011). The prevalence of social phobia, and its impact on quality of life, academic achievement, and identity formation in university students. *Turk Psikiyatri Dergisi*, 22(3), 150.
- Jaracz, K., Kalfoss, M., Górna, K., & Bączyk, G. (2006). Quality of life in Polish respondents: psychometric properties of the Polish WHOQOL-Bref. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 20(3), 251-260.
- Zielińska-Więczkowska, H., Kędziora-Kornatowska, K., & Ciemnoczołowski, W. (2011). Evaluation of quality of life (QoL) of students of the University of Third Age (U3A) on the basis of socio-demographic factors and health status. *Archives of gerontology and geriatrics*, 53(2), e198-e202.
- Hsien-Chuan Hsu, P., Krägeloh, C. U., Shepherd, D., & Billington, R. (2009). Religion/spirituality and quality of life of international tertiary students in New Zealand: An exploratory study. *Mental health, religion and culture*, 12(4), 385-399.
- Krägeloh, C. U., Henning, M., Hawken, S. J., Zhao, Y., Shepherd, D., & Billington, R. (2011). Validation of the WHOQOL-BREF quality of life questionnaire for use with medical students.
- Vahedi, S. (2010). World Health Organization Quality-of-Life Scale (WHOQOL-BREF): analyses of their item response theory properties based on the graded responses model. *Iranian journal of psychiatry*, 5(4), 140.

Hakkı, U., Enes, B., İhsan, K., & Yunus, B. (2017). Examine The Relationship Between The Levels Of Life Satisfaction And Leisure Time Satisfaction Of Foreign Students Study At Erciyes University, Turkey. *European Journal Of Physical Education And Sport Science*.